समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

সপ্তম শ্ৰেণীৰ বাবে

গণিত

অধ্যায় - ৫

ৰেখা আৰু কোণ

অংশ – ৪

অনুশীলনী – ৫.১

ওজশ্ৰী শইকীয়া

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

10. এটা কোণ তাৰ পূৰক কোণৰ পাঁচগুণ। কোণটো নিৰ্ণয় কৰা।

সমাধান,

ধৰা হ'ল পূৰক কোণটোৰ মাপ $= x$

∴ কোণটোৰ মাপ হ'ব $= 5x$

প্ৰশ্নমতে, $x + 5x = 90^\circ$

$\Rightarrow 6x = 90^\circ$

$\Rightarrow x = \frac{90^\circ}{6} = 15$

$\therefore x = 15^\circ$

∴ নিৰ্ণেয় কোণটোৰ মাপ হ'ব $= 5 \times 15^\circ$

$= 75^\circ$ ※

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

11. এটা কোণ তাৰ সম্পূৰক কোণৰ পাঁচগুণ। কোণটোৰ মাপ নিৰ্ণয় কৰা।

সমাধান, ধৰা হ'ল সম্পূৰক কোণটোৰ মাপ $= x$

∴ কোণটোৰ মাপ হ'ব $= 5x$

প্ৰশ্নমতে, $x + 5x = 180^\circ$

$\Rightarrow 6x = 180^\circ$

$\Rightarrow x = \frac{180}{6}^\circ = 30^\circ$

$\therefore x = 30^\circ$

∴ নিৰ্ণেয় কোণটোৰ মাপ হ'ব $= 5x = 5 \times 30^\circ$

$= 150^\circ$ #

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

12. দুটা সম্পূৰক কোণৰ অনুপাত 3 : 2 হ'লে কোণ দুটা নিৰ্ণয় কৰা।

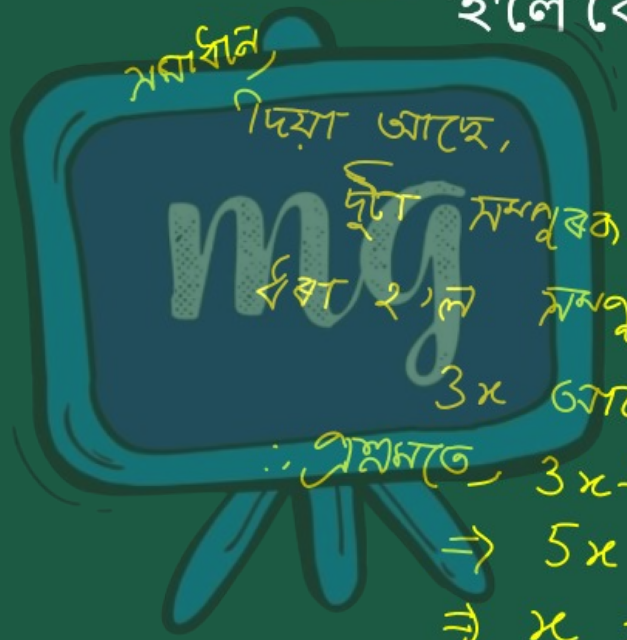

সমাধান,

দিয়া আছে,

দুটা সম্পূৰক কোণৰ অনুপাত = 3 : 2

ধৰা হ'ল সম্পূৰক কোণ দুটাৰ মাপ ক্ৰমে $3x$ আৰু $2x$

$\therefore$ প্ৰশ্নমতে, $3x + 2x = 180^\circ$

$\Rightarrow 5x = 180^\circ$

$\Rightarrow x = \frac{180^\circ}{5}$ 36°

$\therefore x = 36^\circ$

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

∴ নিশেষ সম্পূরক কোণ দুটির মাপ যথাক্রমে

$= 3x$

$= 3 \times 36^\circ$

$= 108^\circ$

এবং $= 2x$

$= 2 \times 36^\circ$

$= 72^\circ$

//

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

13. দুটা পূৰক কোণৰ অনুপাত 4 : 5 হ'লে কোণ দুটা নিৰ্ণয় কৰা।

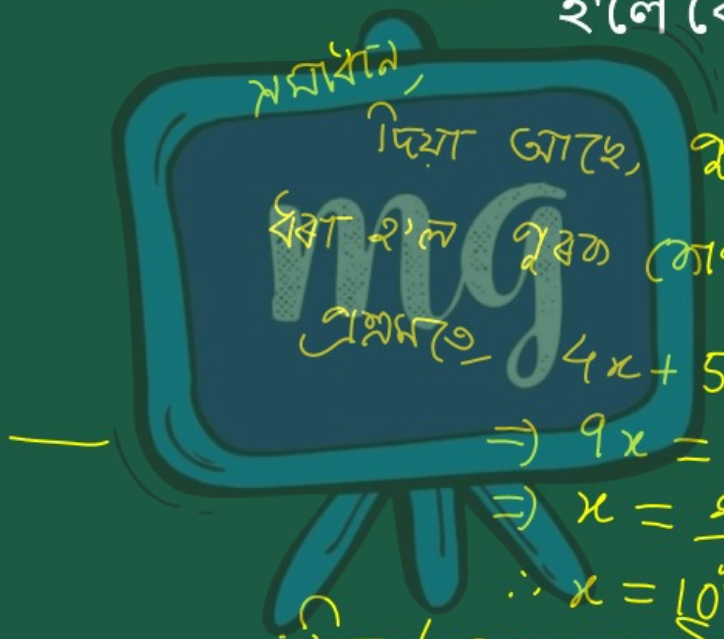

সমাধান,

দিয়া আছে, পূৰক কোণ দুটাৰ অনুপাত = 4:5

ধৰা হ'ল পূৰক কোণ দুটাৰ মাপ ক্ৰমে 4x আৰু 5x.

প্ৰশ্নমতে, $4x + 5x = 90^\circ$

$\Rightarrow 9x = 90^\circ$

$\Rightarrow x = \frac{90^\circ}{9}$ 10°

$\therefore x = 10^\circ$

∴ নিৰ্ণেয় পূৰক কোণ দুটাৰ মাপ ক্ৰমে $= 4x = 4 \times 10^\circ = 40^\circ$

আৰু $5x = 5 \times 10^\circ = 50^\circ$

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

14. তলৰ চিত্ৰ দুটাৰ পৰা x আৰু y নিৰ্ণয় কৰা।

a.

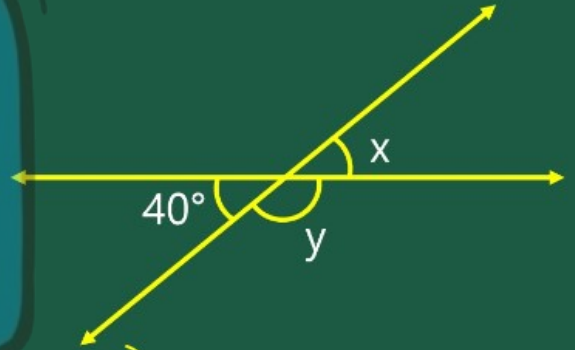

সমাধান,

$\angle x = 40^\circ$ [∵ বিপ্ৰতীপ কোণ]

$\angle y + 40^\circ = 180^\circ$ [বৈখিক যুগীয়া কোণ]

$\Rightarrow \angle y = 180^\circ - 40^\circ$

$\Rightarrow \angle y = 140^\circ$

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

14. তলৰ চিত্ৰ দুটাৰ পৰা x আৰু নিৰ্ণয় কৰা।

b.

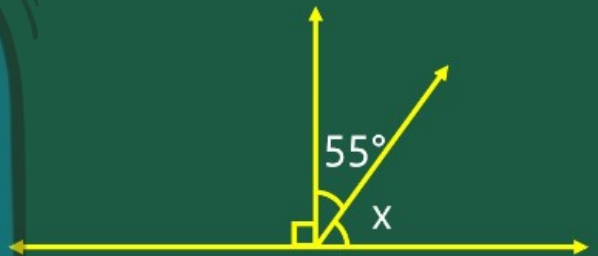

সমাধান,

আমি জানো,

সকল কোণ $= 180^\circ$

$\Rightarrow 90^\circ + 55^\circ + x = 180^\circ$

$\Rightarrow x = 180^\circ - 145^\circ$

$\Rightarrow x = 35^\circ$

#

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

15. তলৰ কোণৰ যোৰবোৰৰ পৰা পূৰক কোণৰ যোৰবোৰ চিনাক্ত কৰা —

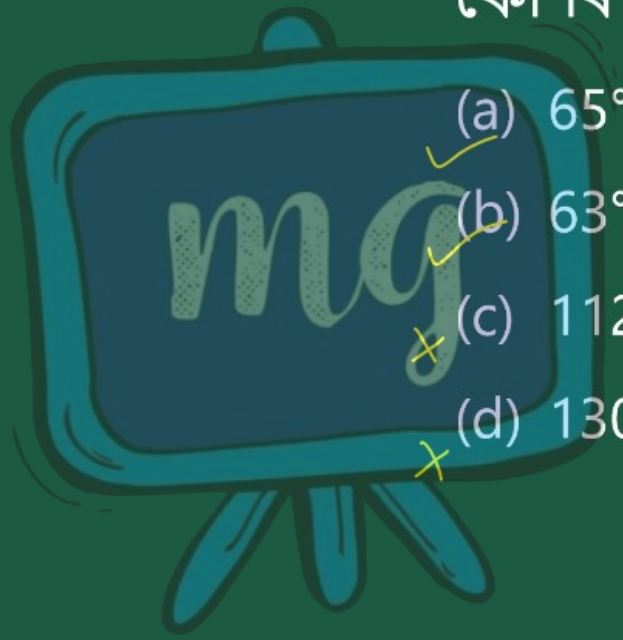

(a) 65°, 25° ✓ $65+25=90^\circ$

(b) 63°, 27° ✓ $63^\circ+27^\circ=90^\circ$

(c) 112°, 68° ✗

(d) 130°, 50° ✗

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

16. তলৰ কোণৰ যোৰবোৰৰ পৰা সম্পূৰক কোণৰ যোৰবোৰ চিনাক্ত কৰা —

(a) 110°, 70° 110+70 = 180

(b) 163°, 27° 163+27 = 190

(c) 112°, 68° 112+68 = 180

(d) 45°, 45°

